

Datum	Diarienummer	Utbildningsdepartementet
2016-01-27	1.3.1-Å2015-1483	103 33 STOCKHOLM

Dokumenttyp

Yttrande

Ökad insyn i fristående skolor (SOU 2015:82)

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas.

Tillväxtverket har under flera år arbetat med företagarfrågor kopplat till den omvandling som pågår i vård- och omsorgsbranschen, de senaste åren med särskilt fokus på valfrihetssystem. Tillväxtverket arbetar också med sociala och kooperativa företag. Vidare har Tillväxtverket också en särskild roll inom arbetet med förenkling för företag. Remissvaret är skrivet utifrån dessa perspektiv.

Tillväxtverket vill särskilt betona vikten av en jämn kvalitet i utförandet av dessa verksamheter och att det råder och konkurrensneutralitet i denna fråga, även om detta inte varit huvudfokus i remissen. Viktiga delar för att uppnå detta är bland annat att det råder transparens på marknaden för att få en mångfald av utförare, att det finns likvärdiga villkor för olika utförare och att lika insyn för medborgare i dessa verksamheter oavsett företagsform gäller. Givet det uppdrag som utredningen har så lyfter Tillväxtverket nedan synpunkter.

Sammanfattning

- Tillväxtverket instämmer i utredningens uppfattning att ökad insyn i verksamheter som bedrivs med allmänna medel är bra ur ett medborgarperspektiv.
- Regeringen bör utreda vidare den valda lösningen med huvudmän då den i begränsad utsträckning kan påverka friskolornas strukturer och missgynna mindre fristående skolor.
- Det är något svårt att få en överblick avseende kostnader och ersättningar till huvudmän som driver friskolor för ökad administration då utredningen bitvis hänvisar till Skolkostnadsutredningen kommande förslag gällande detta.
- Utifrån utredningen är det svårt att få en uppfattning om vad som är sekretessbelagt under konkurrenskänsliga uppgifter, detta bör utredas/tydliggöras ytterligare.
- Tillväxtverket instämmer i förslaget att Friskolornas riksförbund och Idéburna skolors riksförbund får bidrag för att stötta huvudmännen med juridisk hjälp.
- Tillväxtverket vill betona vikten av förslaget att Skolverket ska få ta fram riktlinjer och informera om de nya lagkraven.

Ökad insyn (avsnitt 2)

Tillväxtverket instämmer i utredningens uppfattning att det är viktigt för medborgare att i verksamheter som bedrivs med allmänna medel ha möjlighet till en god insyn och att medborgare ska kunna tillskansa sig denna typ av information på ett lättillgängligt sätt.

Tillväxtverket menar också att det är bra att återanvända ett väl etablerat reglerverk. Då är fler gränsdragningar kända och det är därför enklare för företagen att i detalj kunna ta reda på vad som gäller.

Konkurrens neutralitet mellan huvudmän (avsnitt 7.3)

Tillväxtverket instämmer i utredningens bild att det fortfarande inte kommer råda samma krav på insyn mellan huvudmän på grund av olika ägarstrukturer, förutsatt att det är huvudmannen som ska likställas med en myndighet.

Att utredningen valt huvudmannen som blivit godkänd av Statens skolinspektion som utgångspunkt kan också i begränsad utsträckning påverka friskolornas strukturer genom att större friskolekoncerner kan välja var i hierarkin i ägarstrukturen som man väljer att lägga huvudmannskapet. De större företagen kommer då inte omfattas av offentlighetsprincipen. Större företag har också lättare att hantera ökade regler än små. Att det fortfarande inte kommer råda konkurrensneutralitet mellan aktörer och att det i viss mån kan leda till en omstrukturering av företag gör att detta bör utredas ytterligare.

Ökade kostnader och ersättningar (avsnitt 8.3.4)

Tillväxtverket ställer sig frågade till den kostnad som utredningen redovisar gällande *Löpande och oregelbundna kostnader*. Även om arbetsbördan kan vara i den omfattning utredningen uppskattar vad gäller själva handläggningen av ärenden kan kostnaden bli högre, särskilt för de mindre huvudmännen under loven då en person behöver vara tillgänglig och kunna vara på plats en viss tid även om ingen efterfrågar tjänsten. Anträffbarhet under loven kan höja kostnaden. Framförallt kan detta drabba de huvudmännen med ett litet antal skolor.

Det är också något svårt att överblicka eventuellt ökade kostnader för huvudmän som driver friskolor på grund av de ökade kraven då utredningen bitvis hänvisar till Skolkostnadsutredningens framtida förslag gällande beräkningar av administrativa kostnader och ersättningar till enskilda huvudmän. Tillväxtverket vill därför betona vikten av att bevaka och relatera de förslag som framkommer i den utredningen till denna utrednings beräkningar och förslag.

Konkurrens känsliga uppgifter (avsnitt 8.3.4 bland annat)

Utifrån utredningen är det svårt att få en uppfattning om vad som är sekretessbelagt under konkurrens känsliga uppgifter. Tillväxtverket är tveksam om balansen mellan offentlighet och sekretess är väl övervägt. Detta bör utredas vidare för att tydliggöra varför det är en bra nivå tex vilka ekonomiska uppgifter skulle kunna bli sekretessbelagda på grund av konkurrensskäl.

Stöd till Friskolornas riksförbund och Idéburna skolors riskförbund (avsnitt 8.3.4)

Att Friskolornas riksförbund och Idéburna skolors riksförbund får bidrag för att stötta huvudmännen med juridisk hjälp menar Tillväxtverket är bra. Dock tydliggörs inte om alla skolor är anslutna till dessa organisationer eller vad konsekvenserna för dessa organisationer blir, eller hur de ska hantera dessa frågor.

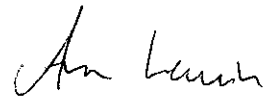
Riktlinjer och information från Skolverket (avsnitt 8.3.5 samt 7.1)

Att Skolverket ska ta fram riktlinjer och informera om de nya lagkraven är bra och något Tillväxtverket vill betona vikten av.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf. Anna Laurin har varit föredragande. I handläggningen har också Michael Heuman, Eva Johansson, Helena Nyberg-Brehnfors (enhetschef) medverkat.

Gunilla Nordlöf

Anna Laurin